

PayderBülten :23

Paylaşım Ekonomisi Derneği İletişim Bülteni

Mart 2025

PAYLAŞIM EKONOMİSİNİ 2024 YILINDA BÜYÜTEN FAKTÖRLER

Paylaşım ekonomisi son on yılda hızla genişledi. 2024 yılında genişlemenin rakamsal boyutu <https://www.thebusinessresearchcompany.com/> tarafından yapılan araştırmaya göre 194,14 milyar \$ düzeyine ulaştı. Araştırma, global olarak yıllık %26,5 büyümeye hızıyla bu yıl 246,18 milyar \$ ve 2029 yılında da 630 milyar \$ üzerinde ekonomik büyüklük öngörüyor.

Paylaşım ekonomisi uygulamalarına baktığımızda **Airbnb** ve **Uber** gibi platformların konaklama ve ulaşımın paylaşımı alanlarında devrim yarattığını görüyoruz. Ancak paylaşım ekonomisinin geleceği bu alanların çok ötesine uzanıyor. 2024 yılında finans ve eğitimden çalışma alanlarına ve hatta sağlık hizmetlerine kadar çeşitli sektörlerde heyecan verici yeni eğilimlerin ortaya çıktığını izliyoruz. Paylaşım ekonomisinin hızla büyüdüğü alanlarda ortaya çıkan ve geleceği şekillendiren beş ana eğilime kısaca bakalım:

1. Bireyler Arası Finans ve Kitle Fonlaması

Finans sektörü, bireylerin geleneksel finans kurumları olmadan doğrudan borç verebilecekleri ve borç alabilecekleri paylaşım ekonomisi modelini giderek daha fazla benimsiyor. Örneğin **LendingClub** ve **Prosper** gibi platformlar, yatırımcıların bankalar dışında bireylere veya küçük işletmelere kredi sağladığı bireyler arası (P2P) kredilendirme yapıları olarak öne çıkıyorlar.

İçinde bulunduğumuz 2025 yılında merkezi olmayan finans yönteminin daha da ivme kazanması bekleniyor. Blockchain teknolojisi sayesinde bu finans yöntemi, insanların aracılar olmadan finansal işlemler yapmasına olanak tanıyarak borç verme, borç alma ve yatırım için gerçekten merkezi olmayan bir pazar yaratıyor. Kripto para biriminin benimsenmesi arttıkça, mikro kredilerden büyük ölçekli işletme finansmanına kadar her şey için merkezi olmayan finans işlemlerinin daha fazla platform tarafından benimsendiğini göreceğiz.

2. Birlikte Yaşama ve Birlikte Çalışma Alanları

Uzaktan çalışma şeklinin daha da genişlemesi hem yaşam hem de çalışma ortamları hakkındaki düşünceleri değiştirdi. 2024 yılında birlikte yaşama ve birlikte çalışma alanlarının ana akım haline geldiğini görmeye başladık. Bu alanlar; sık yer değiştirenler, girişimciler ve serbest çalışanlar için

esnek seçenekler sunuyor. Konut sakinlerinin yaşam alanlarını ve topluluk olanaklarını paylaştığı ortak yaşam düzenlemeleri, ortak yaşam platformları sayesinde büyüyor. **WeLive, Common, Ollie, Coliving** gibi platformlar başarılı uygulamalar yapıyor.

Benzer şekilde, **WeWork** veya **Spaces** gibi ortak çalışma alanlarına olan talep artmaya devam ediyor. Ülkemizde **Workington** ve **Kolektif House** gibi paylaşımlı çalışma alanları görüyoruz. Bu tür platformlar, kullanıcıların talep üzerine masa, ofis veya toplantı odası kiralamasına olanak tanıyarak uzaktaki çalışanlar ve işletmeler için esneklik sağlıyorlar. Önümüzdeki yıllarda, özellikle dijital yer değişimi büyümeye devam ettikçe, iş ve yaşamı tek bir çatı altında toplayan birlikte yaşama ve birlikte çalışma alanları daha da popüler hale gelecektir.

3. Paylaşılan Sağlık ve Teletıp Platformları

Paylaşım ekonomisi, özellikle teletıp ve paylaşılan sağlık platformlarının yükselişiyle sağlık hizmetlerini de dönüştürüyor. Talep Üzerine Doktor uygulamaları, hastaların sağlık hizmetlerine erişimini demokratikleştirerek evlerinden tıbbi tavsiyelere, reçetelere ve konsültasyonlara erişmelerini sağlıyor. 2024 yılında bu hizmetlerin özellikle kırsal veya yetersiz hizmet verilen alanlarda önemli ölçüde genişlediği görüldü.

Ek olarak, sağlık hizmeti paylaşımını sağlayan platformlar da büyüme yolunda. **Medi-Share** gibi şirketler, insanların sağlık faturalarının maliyetini üyeler arasında paylaşarak sağlık fonlarını bir araya getirmelerine olanak tanıyor. Bu merkezi olmayan, bireyler arası sağlık modeli, geleneksel sağlık sistemlerinin artan maliyetleri karşısında popülerlik kazanıyor.

4. Döngüsel Ekonomi ve Kaynak Paylaşımı

2024 yılında paylaşım ekonomisi, atıkları en aza indirmek için ürünlerin ve kaynakların yeniden kullanıldığı, onarıldığı veya geri dönüştürüldüğü **döngüsel ekonomi** ile iç içe geçti. Ülkemizdeki **DCEY** gibi giysi kiralama hizmetlerinden, insanların depolama alanı kiralamasına olanak tanıyan **Komşu** gibi paylaşım platformlarına kadar, ürün ve eşyaların paylaşımını kolaylaştıran platformların popülaritesi artıyor.

Toolbox, **Peerby** ve **Fat Lama** gibi araç ve gereçler için paylaşım platformları, insanların satın almak yerine ödünç almalarına olanak tanıyor. Sürdürülebilirlik giderek artan bir endişe haline geldikçe, bu modeller atıkların azaltılmasında ve döngüsel bir ekonominin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamaya devam edecekler.

5. Eğitim ve Bilgi Paylaşım Platformları

Udemy, **Skillshare** ve **Coursera** gibi bireyler arası öğrenme platformlarının yükselişiyle eğitim giderek daha işbirlikçi hale geliyor. Bu platformlar, bireylerin genellikle geleneksel eğitim sistemlerinin maliyetinin bir kısmıyla birbirlerinin öğretmelerini ve öğrenmelerini sağlıyorlar. 2024 yılında mikro öğrenme, yani belirli becerilere odaklanan kısa kurslar sayesinde profesyonel çalışanlar değişen iş piyasasında hızla iş bulmaya başladılar.

Dahası, **MasterClass** ve **TaskRabbit** gibi beceri paylaşım toplulukları gelişmeye başladı ve devam ediyor. Bu platformlar, bireylerin mesleki becerilerden ev işlerine kadar uzmanlıklarını paylaşımlarına, iş birliğine dayalı öğrenme ve beceri alışverişi ekosistemi oluşturmalarına olanak tanıyor.

2024 Yılında Paylaşım Ekonomisinin Gelişimine Dair son Birkaç Söz

Paylaşım ekonomisi büyümeye devam ediyor ve seyahat ve konaklama alanındaki uygulamaların çok ötesine genişliyor. 2024 yılında bireyler arası finans, birlikte yaşama, sağlık, sürdürülebilirlik ve eğitim, küresel ekonomik büyüme yaşayan sektörlerden sadece birkaçı. Teknoloji ilerledikçe ve esnek, sürdürülebilir yaşam için tüketici talebi arttıkça, bu eğilimler yaşadığımız dünyayı değiştirecek. Dahası, etkileşim biçimimizi yeniden şekillendirecek. O nedenle her geçen yıl daha fazla girişimcinin paylaşım ekonomisi içinde yer alması kaçınılmaz.

Bu eğilimlerin önünde kalarak, hızla değişen bir ekonominin ihtiyaçlarını karşılayan yenilikçi, sürdürülebilir çözümler sunan platformlar yeni fırsatlar keşfetmemizi sağlayacak. Sonuç olarak paradigmalarımızı değiştirmek için zaman geldi, geçiyor bile.

İbrahim AYBAR

ibrahim.aybar@vesiile.com

www.paylasimekonomisidernegi.org.tr